

รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ 1/2531

วันที่ 25 มกราคม 2531 เวลา 14.00 น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ / รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานกรรมการ
2. นายเฉลิมศักดิ์ นากสวาสดี / รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ กรรมการ  
(แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)
3. นายอารยะ จิตรบรรจง / ผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยเขต 8 กรรมการ  
(แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)
4. นายปรีชา อรรถวิวัฒน์ / รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กรรมการ  
(แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)
5. นายอาวุธ พิมพ์พันธุ์ / ผู้อำนวยการกองวางแผนการใช้ที่ดิน กรรมการ  
(แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)
6. นางพรทิพย์ สุกนชสิงห์ / นักวิชาการเกษตร 7 กรรมการ  
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)
7. นายสุชีพ แข่งขัน / หัวหน้างานการสาธารณะ กรรมการ  
(แทนอธิบดีกรมการปกครอง)
8. นายประสิทธิ์ สิริจิตร / รองอธิบดีกรมที่ดิน กรรมการ  
(แทนอธิบดีกรมที่ดิน)
9. นายสุวรรณ ไตรผล / รองผู้จัดการ ช.ก.ส. กรรมการ  
(แทนผู้จัดการ ช.ก.ส.)
10. ม.ล.ประกิจ ทินกร / ผู้แทนเกษตรกร กรรมการ
11. นายวิวัฒน์ อุดมตระกูล / ผู้แทนเกษตรกร กรรมการ
12. นายบรรพต บุรณสัมปทานนท์ / ผู้แทนเกษตรกร กรรมการ
13. นายสุทธิพร จีระพันธุ์ / รองเลขาธิการ ส.ป.ก. กรรมการและเลขานุการ  
(รักษาราชการแทน เลขาธิการ)

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

- |                              |           |
|------------------------------|-----------|
| 1. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | ตติราชการ |
| 2. นายไพโรจน์ สุจินดา        | ตติราชการ |
| 3. นายทองโรจน์ อ่อนจันทร์    | ตติราชการ |
| 4. นายพิมล จิตต์หมั่น        | ตติราชการ |

ผู้เข้าร่วมประชุม

- |                             |                                                                             |
|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| 1. นายเพิ่ม บุบผาชาติ       | รองอธิบดีกรมชลประทาน<br>(แทนอธิบดีกรมชลประทาน ที่ปรึกษาประธานา)             |
| 2. นายสมคิด เณนิวรรณ        | รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์<br>(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ปรึกษาประธานา) |
| 3. นายสุทิน มุลพฤษ          | รองเลขาธิการ ส.ป.ก.                                                         |
| 4. นายเผชิญ ยิ้มเนียม       | ผู้อำนวยการกองวิชาการ                                                       |
| 5. นายประยูร คุณาวุฒิ       | ผู้อำนวยการกองจัดการปฏิรูปที่ดิน                                            |
| 6. นางละไม บุญผลิตผล        | นักวิชาการสหกรณ์ 7                                                          |
| 7. นายไพโรจน์ โลกนิยม       | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |
| 8. นายฉันทลักษณ์ บุญยอังกูร | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |
| 9. นางสมลักษณ์ ศรีรัฐ       | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |
| 10. นางวันทนา อนุพันธ์      | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |
| 11. นางชนบศรี สรรค์คุณากร   | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |
| 12. นางประมวล ปักษาคร       | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |
| 13. น.ส.พิมพ์พร อนันตเสรี   | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |
| 14. นางศรีปัจอร นิยมไทย     | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |
| 15. นายอวาลิต อิงคะวิช      | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |
| 16. นายสุเทพ รอสุงเนิน      | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |
| 17. นายเสนห์ สุวรรณาลัย     | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |
| 18. นายสมชาย ตะกรุดแก้ว     | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |
| 19. นายอุดมศักดิ์ รอดพรหม   | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.                                                          |

|                                  |                    |
|----------------------------------|--------------------|
| 20. ม.ล.สุรัชย์ สุประคินธุ์      | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 21. น.ส.ฉวีวรรณ ภูคำชัย          | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 22. นางเพ็ญลาวัลย์ สุวรรณคินธุ์  | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 23. น.ส.สาวิตรี ธนุเทพ           | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 24. น.ส.ศิริรัตน์ โชติเลิศศักดิ์ | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 25. นายวิชัย พรรษวุฒิ            | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |

เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานในที่ประชุมได้แจ้งต่อที่ประชุมถึงความคืบหน้าของกฎหมายปฏิรูปที่ดินที่กำลังดำเนินการอยู่ หลังจากที่ได้พิจารณาหลักการในวาระแรกในร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นพิจารณาเรื่องนี้ และการประชุมได้ดำเนินการมาเป็นเวลา 3 เดือนแล้ว คาดว่าวันพฤหัสบดีที่ 28 มกราคม 2531 การประชุมคณะกรรมการวิสามัญก็จะเสร็จสิ้น และจะได้นำร่าง พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเข้าที่ประชุมสภา ในสมัยประชุมเดือนเมษายน เพื่อพิจารณาในวาระ 2 และวาระ 3 ต่อไป

สำหรับสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงในชั้นกรรมาธิการคือ

1. เกินพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กำหนดให้การจัดการปฏิรูปที่ดินในเขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้จำแนกออกมาเป็นพื้นที่ทำกินของประชาชนก็ดี หรือป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมแล้วเพราะถูกบุกรุกก็ดี ให้จำกัดได้ไม่เกินคนละ 50 ไร่ คณะกรรมการเห็นควรให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ผู้เข้าไปทำกินอยู่ในป่าสงวนก่อนปี 2510 เสียเฉพาะค่าธรรมเนียมการออกหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์โดยไม่ต้องเสียค่าที่ดิน แต่ต้องไม่เกิน 50 ไร่ และหากพิสูจน์ได้ว่าทำกินในที่ดินมาก่อนปี 2510 และมีความสามารถประกอบการเกษตรด้วยตนเองโดยไม่ได้อาศัยผู้อื่นเช่า ส่วนที่เกิน 50 ไร่ ก็ควรให้เกษตรกรเช่าต่อได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกิน 150 ไร่ โดยมีเงื่อนไขว่า หลังจากเช่าและเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว 15 ปี ให้คืนที่ดินนั้นให้ ส.ป.ก. ทำการปฏิรูปที่ดินต่อไป

2. เติม พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของเกษตรกรและผู้มีความประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกร ซึ่งคณะกรรมการฯ เห็นควรให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าว

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ 10/2530 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2530

เลขานุการคณะกรรมการฯ ขอแก้ไขรายงานการประชุม หน้า 13 มติคณะกรรมการฯ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติอนุมัตินโยบายและแผนเงินทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ 2531 ตามที่เสนอโดยส่วนงบประมาณปฏิรูปที่ดินโครงการเสริมงานปฏิรูปที่ดิน 16.83 ล้านบาท แก้ไขเป็น 16.38 ล้านบาท

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุมตามที่แก้ไขแล้ว

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 - 3.7 ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน

คณะกรรมการเห็นสมควรพิจารณาเรื่องที่ 3.1 ถึง 3.7 ไปพร้อมกันเนื่องจากเป็นเรื่องขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน สืบเนื่องมาจากมติคณะรัฐมนตรีให้ ส.ป.ก. ดำเนินการในพื้นที่จำแนก เลขานุการคณะกรรมการฯ จึงเสนอและชี้แจงว่าตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้นำที่ดินที่จำแนกออกจากป่าไม้อาวรรไปจัดให้ราษฎรทำกินหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้แก่

1. ป่าบ้านกระวัน อ.ปราสาท จ.สุรินทร์ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2530

2. ป่าบ้านเคียก อ.สังขะ จ.สุรินทร์, ป่าโคกโจค อ.สตึก จ.บุรีรัมย์, ป่าพนมรุ้ง อ.ละหานทราย อ.ประโคนชัย และ อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์, ป่าโคกกระเบื้องบ้านฝ้าย อ.ลำปลายมาศ อ.หนองหงส์ อ.นางรอง อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์ และ อ.จักราช อ.ห้วยแถลง จ.นครราชสีมา ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2530

3. ป่าแม่มมฝั่งตะวันออกแม่น้ำยม อ.ลอง จ.แพร่ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2530

4. ที่ดินที่จัดสรรเป้าหมายเลข 106 อ.นาทวี จ.สงขลา ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2525

ส.ป.ก.พิจารณาเห็นว่าเนื่องจากคณะรัฐมนตรีมีมติให้ ส.ป.ก.นำที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้อาวรรมาจัดให้ราษฎรทำกินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงเห็นสมควรดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอคังกลาว ยกเว้น อ.ละหานทราย อ.ลำปลายมาศ และ อ.หนองหงส์ จ.บุรีรัมย์ ซึ่งได้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้วโดยมีแนวทางการดำเนินงานเพื่อจัดที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์อย่างถูกต้องตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน และประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องตามคำสั่งกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ที่ 169/2530 ลง วันที่ 30 มีนาคม 2530 เรื่องการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินเพียงพอต่อการยังชีพ ได้รับความช่วยเหลือด้านสาธารณูปโภคที่จำเป็น ตลอดจนการพัฒนาอาชีพทั้งในด้านการเกษตรและนอกการเกษตร อันจะมีผลให้เกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น สำหรับรายละเอียดของโครงการจะได้นำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

#### ประเด็นที่เสนอขอ

ขออนุมัติดำเนินการในพื้นที่จำแนกตามมติคณะรัฐมนตรีโดยประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอ (นอกเหนือจากที่ได้ประกาศเขตไปแล้ว) ดังนี้

1. อ.ปรางสาท และ อ.สังขะ จ.สุรินทร์
2. อ.สตึก อ.ประโคนชัย อ.นางรอง และ อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์
3. อ.จักราช และ อ.ห้วยแถลง จ.นครราชสีมา
4. อ.คลอง จ.แพร่
5. อ.นาทวี จ.สงขลา และขออนุมัติโครงการปฏิรูปที่ดินที่จัดสรร เป้าหมาย-

เลข 106 อ.นาทวี จ.สงขลา

#### มติคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีมติอนุมัติตามประเด็นที่เสนอขอ

อนึ่ง ตามที่รัฐบาลมีนโยบายให้ ส.ป.ก.เร่งรัดจัดที่ดินให้เกษตรกรทำกิน โดยเร็วแต่เนื่องจากขั้นตอนในการดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินต้องใช้เวลาอันยาวนาน ประธานจึงมอบให้ ส.ป.ก.จัดทำตารางปฏิทินแสดงขั้นตอนการดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาหาทางแก้ไขต่อไป

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติยกเลิกคณะกรรมการบริหารโครงการปฏิรูปที่ดินภูมิตานและที่ดินโดย  
เสด็จพระราชกุศล

เลขาธิการคณะกรรมการฯ เสนอและชี้แจงว่าสืบเนื่องจากคณะกรรมการฯ ได้  
แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการปฏิรูปที่ดินภูมิตานและที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล โดย  
คำสั่ง คปก. ที่ 6/2527 สั่ง ณ วันที่ 10 กันยายน 2527 ประกอบด้วยเลขาธิการ ส.ป.ก.  
เป็นประธาน หัวหน้าฝ่ายวางแผนและประเมินผล กองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก. เป็นกรรม-  
การและเลขาธิการ และอนุกรรมการอื่นอีก 13 ท่าน ทั้งนี้ เพื่อขอความร่วมมือให้หน่วยงานต่าง ๆ  
ให้ความช่วยเหลือโครงการปฏิรูปที่ดินในที่พระราชทานและที่ดินบริจาค แต่เนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ  
มีโครงการเฉลิมพระเกียรติของตนเอง จึงไม่สามารถให้ความช่วยเหลือ ส.ป.ก. ได้เต็มที่ประ-  
กอบกับ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการโครงการนี้โดยตนเองมาตลอดจนถึงระยะสุดท้ายของโครงการ  
คือ ปีงบประมาณ 2531 จึงไม่มีความจำเป็นต้องใช้คณะกรรมการชุดนี้อีกต่อไป

ประเด็นที่เสนอขอ

ขออนุมัติยกเลิกคณะกรรมการบริหารโครงการปฏิรูปที่ดินภูมิตานและที่ดินโดย  
เสด็จพระราชกุศล ตามคำสั่ง คปก. ที่ 6/2527 สั่ง ณ วันที่ 10 กันยายน 2527

มติคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีมติอนุมัติให้ยกเลิกคำสั่งที่ 6/2527 สั่ง ณ วันที่  
10 กันยายน 2527 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการปฏิรูปที่ดินภูมิตานและที่ดินโดย  
เสด็จพระราชกุศล ตามที่เสนอ

เรื่องที่ 3.9 ขออนุมัติยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องแต่งตั้งคณะ  
อนุกรรมการและคณะทำงาน

เลขาธิการคณะกรรมการฯ เสนอและชี้แจงว่าตามที่คณะกรรมการฯ ได้อาศัยอำนาจ  
ตามความในมาตรา 21 แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แต่งตั้งคณะ  
อนุกรรมการและคณะทำงานขึ้นเพื่อพิจารณาดำเนินการเรื่องต่าง ๆ นั้น บัดนี้ คณะอนุกรรมการ  
และคณะทำงานบางคณะได้ปฏิบัติภารกิจเสร็จสิ้นแล้ว จึงเห็นสมควรยกเลิกคณะกรรมการและ  
คณะทำงานนั้น ๆ

ประเด็นที่เสนอขอ

ขออนุมัติยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการฯ ดังนี้

1. คำสั่งที่ 14/2521 สั่ง ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน 2521 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านธนาคารที่ดินในธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน รองผู้ว่าการ ธ.ก.ส. เป็นเลขานุการ และอนุกรรมการอีก 10 คน

2. คำสั่งที่ 2/2523 สั่ง ณ วันที่ 14 สิงหาคม 2523 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาด้านธนาคารที่ดิน ประกอบด้วย เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธาน ผู้อำนวยการกองบริการกองทุนฯ เป็นเลขานุการ และอนุกรรมการอีก 10 คน

เนื่องจากขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้นำผลการพิจารณาของคณะทำงานพิจารณารายละเอียดในการจัดตั้งธนาคารที่ดิน (ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการที่ดินอยู่ภายใต้คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ) เสนอผ่านคณะกรรมการที่ดินและรอนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ ต่อมาคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะทำงานชุดหนึ่งเพื่อศึกษาเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง ประกอบด้วย ดร.วีรพงษ์ รามางกูร เป็นหัวหน้า สศช. กระทรวงการคลัง และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นคณะทำงาน และเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2530 คณะอนุกรรมการที่ดินได้มีมติให้ฝ่ายเลขานุการ (สศช.) ประสานงานกับ ดร.วีรพงษ์ รามางกูร เพื่อกำหนดทิศทางในเรื่องธนาคารที่ดินต่อไป โดยฝ่ายเลขานุการได้เสนอรูปแบบในระยะแรกให้ฝากไว้กับ ธ.ก.ส. ก่อน แต่งานที่ ธ.ก.ส. ดำเนินการไม่ควรมีผลกระทบกับกองทุนการปฏิรูปที่ดิน

3. คำสั่งที่ 1/2530 สั่ง ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2530 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานปรับผลการศึกษาวิจัยเป็นนโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประกอบด้วย เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธาน นายอิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์ นิติกร 6 ส.ป.ก. เป็นเลขานุการ และคณะทำงานอีก 11 คน

ทั้งนี้ เนื่องจาก ส.ป.ก. ได้นำผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวไปปรับใช้แล้ว

#### มติคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีมติอนุมัติยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ และคณะทำงานตามที่เสนอ

เรื่องที่ 3.10 ขอบทวนมติ คปก. ในการประชุมครั้งที่ 12/2528 วันที่ 23 ธันวาคม 2528  
เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาเกษตรกรซื้อขายที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน  
เลขาธิการคณะกรรมการฯ ขอถอนเรื่องออกจากการพิจารณา

เรื่องที่ 3.11 ขออนุมัติดำเนินโครงการส่งเสริมการปลูกมะม่วงหิมพานต์ในเขตปฏิรูปที่ดิน  
ปี 2531 ในพื้นที่เป้าหมาย 14 จังหวัด

เลขาธิการคณะกรรมการฯ ได้เสนอและชี้แจงความเป็นมาของโครงการว่า  
บริษัทบุญครองศิริชัยมะม่วงหิมพานต์ จำกัด ได้มีหนังสือ ลงวันที่ 26 ตุลาคม  
2527 ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาและให้การสนับสนุนโครงการปลูกมะม่วงหิมพานต์  
ทดแทนมันสำปะหลังในพื้นที่ดำเนินโครงการจำนวน 700,000 ไร่ ระยะเวลา 5 ปี โดยบริษัทฯ  
เป็นผู้จัดหาต้นกล้ามะม่วงหิมพานต์จำหน่ายให้เกษตรกร และยินดีจะรับซื้อผลผลิตในราคาประกัน  
ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้พิจารณารายละเอียดและพื้นที่ดำเนินโครงการแล้วเห็นสมควร  
สนับสนุนโครงการดังกล่าว แต่ขอให้บริษัทฯ พบทวนพื้นที่เป้าหมายการดำเนินโครงการ

ในขณะเดียวกันบริษัทฯ ได้ติดต่อและยื่นข้อเสนอที่จะรวมโครงการกับ ช.ก.ส.  
ดังนั้น ช.ก.ส. จึงได้เชิญหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาการจัดหาพื้นที่ที่ประชุม  
ได้มีมติให้มีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ในพื้นที่ 5 แห่งคือ

1. สหกรณ์นิคมสามทะเลสอ จ.นครราชสีมา ของกรมส่งเสริมสหกรณ์
2. เขตปฏิรูปที่ดินป่าดงชุมพวง จ.นครราชสีมา ของ ส.ป.ก.
3. เขตปฏิรูปที่ดินตาพระยา จ.ปราจีนบุรี ของ ส.ป.ก.
4. เขตปฏิรูปที่ดินละหานทราย จ.บุรีรัมย์ ของ ส.ป.ก.
5. เขตปฏิรูปที่ดิน อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ ของ ส.ป.ก.

ต่อมา ช.ก.ส. ได้จัดตั้งคณะทำงานจัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกมะม่วง  
หิมพานต์ อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้ร่วมกันพิจารณาความเป็นไป  
ได้ของโครงการและจัดทำเป็นร่างโครงการส่งเสริมการปลูกมะม่วงหิมพานต์ โดยได้วิเคราะห์  
ความเป็นไปได้ของโครงการในด้านการเงิน เงื่อนไข รายละเอียดตลอดจนระบบบริหารโครงการ  
ทั้งหมด และได้นำเสนอคณะกรรมการบริหาร ช.ก.ส. เพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการ โครงการ  
ดังกล่าว จึงเริ่มดำเนินการประมาณต้นปี 2528 และ ส.ป.ก. ได้นำโครงการเสนอคณะกรรมการ  
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อทราบในการประชุมครั้งที่ 2/2528 วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2528

ต่อมาในปี 2530 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้อนุมัติให้โครงการส่งเสริมการปลูกมะม่วงหิมพานต์ ดำเนินการภายใต้แผนประสานความร่วมมือสี่ภาค เพื่อพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร โดยคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบและอนุมัติโครงการ เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2530

#### ผลการดำเนินงานจนถึงสิ้นปี 2530

ส.ป.ก. และบริษัทมาบุญครองศิริชัยมะม่วงหิมพานต์ จำกัด ได้ร่วมกันดำเนินการโครงการส่งเสริมการปลูกมะม่วงหิมพานต์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตั้งแต่ปี 2528 จนถึงปัจจุบันมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 2,568 ราย พื้นที่ 22,567 ไร่

นอกจากนี้ บริษัทมาบุญครองยังได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกมะม่วงหิมพานต์ในพื้นที่นอกเขตปฏิรูปอีก มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 9,522 ราย พื้นที่ 72,087 ไร่

รวมพื้นที่ดำเนินการทั้งสิ้น 94,654 ไร่ (ในเขตปฏิรูปที่ดินและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน)

#### แผนการดำเนินงานปี 2531

ส.ป.ก. ได้เชิญตัวแทนบริษัทมาบุญครองฯ ธ.ก.ส. และปฏิรูปที่ดินจังหวัดเจ้าของพื้นที่เป้าหมายโครงการ ร่วมประชุมปรึกษาหารือกันถึงความเป็นไปได้ของพื้นที่เป้าหมายปี 2531 รวมทั้งสิ้น 70,000 ไร่ ทั้งรายละเอียดที่แนบท้ายซึ่งส่วนใหญ่จะซื้อแหล่งดินเชื้อจาก ธ.ก.ส. บางพื้นที่ที่เพิ่งดำเนินการประกาศเขตเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ธ.ก.ส. อาจจะไม่สนับสนุนที่ดินเชื้อซึ่งบริษัทมาบุญครองฯ กำลังแสวงหาแหล่งดินเชื้อจากสถาบันการเงินอื่น มารวมโครงการฯ

#### ประเด็นที่เสนอขอ

ขออนุมัติดำเนินโครงการส่งเสริมการปลูกมะม่วงหิมพานต์ในเขตปฏิรูปที่ดินปี 2531 ในพื้นที่เป้าหมาย 14 จังหวัด พื้นที่ 70,000 ไร่

#### มติคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีมติอนุมัติให้ดำเนินโครงการส่งเสริมการปลูกมะม่วงหิมพานต์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ปี 2531 ในพื้นที่เป้าหมาย 14 จังหวัด พื้นที่ 70,000 ไร่ ตามที่เสนอ

อนึ่ง รองผู้จัดการ ธ.ก.ส.ได้ให้ข้อสังเกตว่านอกจากบริษัทมาบุญครองฯ แล้ว มีเอกชนหลายรายให้ความสนใจที่จะรับซื้อผลผลิตมะม่วงหิมพานต์ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นพันธุ์ของกระทรวงเกษตรฯ และมีปริมาณมากพอสมควร ซึ่งประธานมีความเห็นว่าน่าจะส่งเสริมในลักษณะครบวงจร ตามแผนปีประสาน โดยรวมกับภาคเอกชนอื่นต่อไป

พื้นที่เป้าหมายปี 2531

พื้นที่ดำเนินการอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน 14 จังหวัด รวมพื้นที่ 70,000 ไร่

- |                                                                                            |            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 1. เขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพวง อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา พื้นที่                                | 5,000 ไร่  |
| 2. เขตปฏิรูปที่ดิน อ.ละหานทราย จ.บุรีรัมย์ พื้นที่                                         | 5,000 ไร่  |
| 3. เขตปฏิรูปที่ดินป่าเขาสูง เขารวก เขาช้างเผือก อ.หนองบัว ไผ่ศาลี<br>จ.นครสวรรค์ พื้นที่   | 5,000 ไร่  |
| 4. เขตปฏิรูปที่ดินป่าห้วยบง-ห้วยเคียน อ.เมือง จ.พะเยา พื้นที่                              | 2,000 ไร่  |
| 5. เขตปฏิรูปที่ดิน อ.บ้านดุง จ.อุดรธานี พื้นที่                                            | 3,000 ไร่  |
| 6. เขตปฏิรูปที่ดินป่าห้วยขย่งฝั่งซ้าย อ.กันทรลักษ์ ขุนหาญ ศิริวิริยะ<br>จ.ศรีสะเกษ พื้นที่ | 2,000 ไร่  |
| 7. เขตปฏิรูปที่ดิน อ.แปลงยาว สนามชัยเขต พนมสารคาม<br>จ.ฉะเชิงเทรา พื้นที่                  | 3,000 ไร่  |
| 8. เขตปฏิรูปที่ดิน อ.พัฒนานิคม อ.ชัยบาดาลและกิ่งอำเภอดำรง<br>จ.ลพบุรี พื้นที่              | 1,000 ไร่  |
| 9. เขตปฏิรูปที่ดินป่าปึงนาราง อ.สามง่าม โพธิ์ทะเล จ.พิจิตร พื้นที่                         | 3,000 ไร่  |
| 10. เขตปฏิรูปที่ดิน อ.จอมบึง จ.ราชบุรี พื้นที่                                             | 1,000 ไร่  |
| 11. เขตปฏิรูปที่ดิน จ.อุทัยธานี พื้นที่                                                    | 10,000 ไร่ |
| 12. เขตปฏิรูปที่ดิน จ.กำแพงเพชร พื้นที่                                                    | 10,000 ไร่ |
| 13. เขตปฏิรูปที่ดิน จ.ชัยภูมิ พื้นที่                                                      | 10,000 ไร่ |
| 14. เขตปฏิรูปที่ดิน จ.อุบลราชธานี พื้นที่                                                  | 10,000 ไร่ |

เรื่องที่ 3.12 โครงการซื้อและ/หรือเวนคืนที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ 2531

เลขาธิการคณะกรรมการฯ ได้เสนอและชี้แจงว่าตามที่คณะกรรมการฯ ได้มอบนโยบายด้านการจัดซื้อที่ดิน ในการประชุมครั้งที่ 10/2530 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2530 ให้ ส.ป.ก.ช.ลดโครงการจัดซื้อที่ดินเอกชน โดยให้จัดซื้อเท่าที่จำเป็นที่มีสัญญาจะซื้อจะขายผูกพันไว้แล้ว

ส.ป.ก.จึงได้จัดทำโครงการซื้อและ/หรือเวนคืนที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ 2531 โดยกำหนดจะจัดซื้อที่ดินในเขตจังหวัดต่าง ๆ รวม 11 จังหวัด มีเป้าหมายค่านเนื้อที่ จำนวน 10,000 ไร่ วงเงินในส่วนที่จะต้องชำระเป็นเงินสดไม่เกิน 26.25 ล้านบาท โดยมีมาตรการที่จะจัดซื้อที่ดินเป็นการเฉพาะสำหรับเป้าหมายตามโครงการนี้เป็นเป้าหมายที่ได้ทำสัญญาจะซื้อขายที่ดินผูกพันไว้กับเจ้าของที่ดินแล้ว และเป็นโครงการที่บรรจุอยู่ในนโยบายและแผนเงินทุนการปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ 2531 ด้วย

ประเด็นที่เสนอขออนุมัติ

1. ขออนุมัติโครงการซื้อและ/หรือเวนคืนที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ 2531 โดยมีเป้าหมายค่านเนื้อที่ 10,000 ไร่ วงเงินส่วนที่ต้องชำระเป็นเงินสดไม่เกิน 26.25 ล้านบาท ในเขตปฏิรูปที่ดิน 11 จังหวัด รวมทั้งการซื้อที่ดินเพื่อการก่อสร้างในเขตปฏิรูปที่ดินและที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ที่มีพระบรมราโชบายให้ ส.ป.ก.นำมาปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ ในทุกท้องที่ที่กำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการนี้ ตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 1

2. ขออนุมัติมาตรการซื้อที่ดินประจำปีงบประมาณ 2531 ซึ่งคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ให้ความเห็นชอบด้วยแล้ว เมื่อการประชุมครั้งที่ 28/2530 วันที่ 25 ธันวาคม 2530 ตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 2

3. ขออนุมัติขยายระยะเวลาการจัดซื้อที่ดิน ตามโครงการซื้อและ/หรือเวนคืนที่ดินประจำปีงบประมาณ 2530 ที่ได้รับอนุมัติรายละเอียดค่านการเงินไว้แล้ว จากคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ ก่อนเดือนตุลาคม 2530 ให้ดำเนินการต่อไปได้ไม่เกินเดือนกันยายน 2531

มติคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีมติอนุมัติตามประเด็นที่เสนอขอทั้ง 3 ข้อ

(เอกสารหมายเลข 1)

โครงการซื้อและ/หรือเวนคืนที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

ประจำปีงบประมาณ 2531

| ที่            | จังหวัด         | เป้าหมายค้ำเนื้อที่<br>ไร่-งาน-วา | หมายเหตุ                                                                                                                                            |
|----------------|-----------------|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1              | นครสวรรค์       | 5,400-0-00                        | 1) วงเงินสาค่าซื้อที่ดินตามโครงการฯ<br>ประจำปีงบประมาณ 2531 ใช้จ่ายจาก<br>เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตร-<br>กรรม                           |
| 2              | สระบุรี         | 400-0-00                          |                                                                                                                                                     |
| 3              | พิจิตร          | 1,300-0-00                        |                                                                                                                                                     |
| 4              | ฉะเชิงเทรา      | 1,300-0-00                        |                                                                                                                                                     |
| 5              | ลพบุรี          | 600-0-00                          | 2) ราคาที่ดินเฉลี่ยรวมไร่ละ 3,500 บาท<br>โดยจะชำระเป็นเงินสาค่อยละ 75<br>ของราคาต่อไป                                                               |
| 6              | ชัยนาท          | 250-0-00                          |                                                                                                                                                     |
| 7              | สุพรรณบุรี      | 100-0-00                          |                                                                                                                                                     |
| 8              | นครปฐม          | 100-0-00                          | 3) เป้าหมายรายจังหวัดเป็นเป้าหมายจริง<br>ซึ่งมีสัญญาจะซื้อจะขายผูกพันไว้แล้ว โดย<br>คำนวณวงเงินส่วนที่ต้องชำระเป็นเงินสาค<br>จากราคาจะซื้อจะขายจริง |
| 9              | ปราจีนบุรี      | 300-0-00                          |                                                                                                                                                     |
| 10             | นครนายก         | 150-0-00                          |                                                                                                                                                     |
|                | พระนครศรีอยุธยา | 100-0-00                          |                                                                                                                                                     |
| รวม 11 จังหวัด |                 | 10,000-0-00                       | วงเงินสาคทั้งสิ้น 26,250,000.- บาท                                                                                                                  |

(เอกสารหมายเลข 2)

มาตรการซื้อที่ดินประจำปีงบประมาณ 2531

1. ที่ดินจะต้องซื้อตามโครงการที่มีความจำเป็นต้องกระทำคือ
  - 1.1 ที่ดินเพื่อการก่อสร้างตามโครงการร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น  
โครงการพัฒนาการเกษตรชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก
  - 1.2 ที่ดินที่จะซื้อในโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ หรือตามพระราชดำริ (ถ้ามี)
  - 1.3 ที่ดินในเขตที่ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินใหม่และมีโครงการอื่น ๆ รองรับ  
อยู่แล้ว

- 1.4 ที่ดินที่มีสัญญาผูกพันไว้แล้วของปี 2530 โดยพิจารณาก่อน-หลังตามลำดับเวลาในการส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. พิจารณาคำการเงินเป็นรายจังหวัด และตามระยะเวลาที่ ส.ป.ก. กำหนดเกี่ยวกับการนี้
  - 1.5 ที่ดินที่ขออนุมัติเพิ่มเติมเนื่องจากกรมที่ดินรังวัดสอบเขตเพื่อการซื้อจริงได้เนื้อที่มากกว่า เนื้อที่ปรากฏในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเดิมเกินกว่า 5 ไร่
  2. เป็นที่ดินแปลงใหญ่ มีลักษณะการชำระเงินในส่วนที่เป็นเงินสดน้อย
  3. เป็นที่ดินติดต่อกับแปลงที่ดินซื้อไว้แล้ว หรือเป็นที่ดินซึ่งมีขนาดที่สามารถจัดแบ่งให้เกษตรกรอย่างน้อย 1 ครอบครัว ทำกินเลี้ยงครอบครัวได้
- ทั้งนี้ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาในการจะซื้อแต่ละแปลง ดังนี้
- (1) เน้นการจัดซื้อที่ดินตามข้อ 1.4 และ 1.5 เป็นสำคัญ
  - (2) ที่ดินที่จะซื้อต้องทำประโยชน์ได้เต็มแปลงในปัจจุบัน มีผลผลิตตามเกณฑ์ปกติที่จะสามารถชำระค่าเช่า หรือค่าเช่าซื้อให้ ส.ป.ก. ได้
  - (3) ที่ดินมีผู้เช่าและผู้เช่าต้องการที่ดินและมีคุณสมบัติจะได้รับคัดเลือกเข้าทำกินในที่ดินตามระเบียบว่าด้วยการนี้ หรือเป็นที่ดินซึ่งเจ้าของที่ดินไม่ประสงค์จะทำกินต่อไป โดยมีอาชีพอื่นเป็นอาชีพหลักนอกเหนือจากอาชีพการเกษตร
  - (4) สามารถจัดเกษตรกรเข้าทำกินได้ทันที หรือการจัดประโยชน์ในที่ดินเป็นไปตามโครงการหลัก
  - (5) ราคาที่จะซื้อจะต้องไม่เกินราคาประเมินของ ส.ป.ก.

#### ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้เสนอเรื่องเพื่อทราบต่อที่ประชุม รวม 16 เรื่อง  
ดังนี้

- 4.1 การอนุมัติปิดโครงการล้อมรั้วบริเวณอาคารสำนักงานในเขตปฏิรูปที่ดิน ป่าสวนสัก-ท่าชัย จังหวัดสุโขทัย (โดยวิธีจ้างเหมา)
- 4.2 รายงานสรุปผลการชำระราคาที่ดินประจำเดือนสิงหาคม 2530 (จากวันที่ 1 สิงหาคม 2530 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2530)
- 4.3 ผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติให้แก้ไขรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือสำคัญแสดงสิทธิในที่ดินที่ได้จัดซื้อแล้ว จังหวัดขอนแก่น (จำนวน 1 ราย)

- 4.4 การเปลี่ยนแปลงรองประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการ
- 4.5 การพิจารณาใช้เงินของกองทุนฯ ตามโครงการส่งเสริมการเลี้ยง  
โคเนื้อพันธุ์ผสมในเขตปฏิรูปที่ดินป่าดงชุมพวง อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา
- 4.6 การอนุมัติใช้เงินของกองทุนฯ เพื่อทดแทนทรัพย์สินและพืชผลเพื่อการ  
ก่อสร้างตามโครงการพัฒนาเกษตรชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาฝั่ง  
ตะวันตก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 4.7 การอนุมัติใช้เงินของกองทุนฯ เพิ่มเติม เพื่อจัดซื้อรถยนต์ตามโครงการ  
ปฏิรูปที่ดินบ้านญาติ ตำบลคลองตะเกรา อำเภอสยามชัยเขต จังหวัด  
ฉะเชิงเทรา
- 4.8 บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ
- 4.9 รายงานผลการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ที่ดินเขตปฏิรูป  
ที่ดินจังหวัดชัยนาท ระหว่างปีงบประมาณ 2530
- 4.10 ผลการจัดทำหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน  
(ส.ป.ก. 4.01 ก.) ประจำปีเดือนกันยายน 2530
- 4.11 การจ้างบริษัทที่ปรึกษาด้านคอมพิวเตอร์ ทำการวางระบบข้อมูลเพื่อการ  
บริหารกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 4.12 รายงานสรุปผลการชำระราคาที่ดินประจำปีเดือนตุลาคม 2530  
(จากวันที่ 1 ตุลาคม 2530 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2530)
- 4.13 สรุปยอดเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแผนเงินทุน  
การปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ 2530
- 4.14 การอนุมัติโครงการและใช้จ่ายเงินของกองทุนฯ เพื่อดำเนินการตาม  
โครงการรังวัดเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ 2531 โดย  
กรมที่ดิน
- 4.15 รายงานสรุปผลการจัดเก็บรายได้ที่ใช้จ่ายจากเงินกองทุนการปฏิรูป  
ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คณะกรรมการฯ ได้ให้ข้อสังเกตในการเสนอข้อมูล ดังนี้

1. ให้แสดงยอดประมาณการจัดเก็บด้วย
2. ให้เสนอสาเหตุการจัดเก็บน้อย พร้อมทั้งวิธีการแก้ไข

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตมพ ๐๙.๓๓.  
(นางสาวสาวิตรี ชนเทพ)  
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5  
ผู้บันทึกการประชุม

- 15 -

4.16 ขอรายงานแสดงรายรับรายจ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อ-  
เกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ

รับทราบเรื่องตามที่เสนอ

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

คณะกรรมการฯ ได้ให้ข้อสังเกตว่าในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินในพื้นที่  
จำแนก ตามมติคณะรัฐมนตรีนั้น ขอให้ ส.ป.ก. จัดทำแผนการผลิตทางการเกษตรและการตลาด  
ในแต่ละท้องที่ไว้ด้วย เพราะนอกจากการจัดที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรแล้ว รัฐยังต้องช่วยพัฒนา  
ให้เกษตรกรได้มีรายได้และฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นด้วย

เลิกประชุมเวลา 16.00 น.

(นายสุทธิพร จีระพันธุ์)

รองเลขาธิการ รักษาการแทน  
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม  
กรรมการและเลขานุการ  
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

นางสาว ส.ย.ม.  
(นางสาวสาวิตรี ชนเทพ)  
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5  
ศูนย์ปฏิบัติการประชุม